

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 313/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Jánošíkovou, Rooseveltova 6, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10 Ek 1185/2020 z 31. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „exekučný súd“) č. k. 10 Ek 1185/2020 z 31. januára 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť exekučnému súdu na ďalšie konanie.

2. Proti sťažovateľke je vedené exekučné konanie, v ktorom je exekučným titulom uznesenie Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 36 Csp 111/2019 zo 4. februára 2020

(ďalej len „uznesenie o schválení zmiery“) v spojení s opravným uznesením okresného súdu č. k. 36 Csp 111/2019 z 25. februára 2020 (ďalej len „opravné uznesenie“).

Uznesenie o schválení zmiery obsahovalo vo výroku I chybu v písaní, podľa ktorej bola sťažovateľka povinná zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu (6 937,69 eur) „*v pravidelných mesačných splátkach po 3 000 eur, splatných vždy k poslednému dňu príslušného kalendárneho mesiaca nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia o schválení súdneho zmiery...*“. Výrok II uznesenia o schválení zmiery obsahoval povinnosť sťažovateľky zaplatiť žalobcovi aj náhradu trov konania v mesačných splátkach po sume 300 eur po splatení samotnej pohľadávky s tým, že omeškanie čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. Výrokom III bol žalobcovi vrátený súdny poplatok.

Z dôvodu chyby v písaní – nesprávne určenej výšky mesačnej splátky podala sťažovateľka návrh na vydanie opravného uznesenia. Okresný súd vydal (25. februára 2020) opravné uznesenie, ktoré nadobudlo právoplatnosť 9. júla 2020. Exekúcia bola začatá 5. augusta 2020.

3. Sťažovateľka prostredníctvom súdneho exekútora doručila exekučnému súdu návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu existencie iných skutočností, ktoré bránia vymáhateľnosti exekučného titulu podľa § 61k ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Exekučný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka uznesením č. k. 10 Ek 1185/2020 z 15. marca 2021 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) návrh na zastavenie exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažovateľka sťažnosť, ktorú odôvodňovala najmä tým, že exekúcia je vedená nezákonne. Sťažovateľka tvrdila, že do omeškania s platením jednotlivých splátok sa nedostala, keďže opravné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. júla 2020, a teda lehota na plnenie uplynula až 31. augusta 2020. Sťažovateľka dôvodila práve právoplatnosťou opravného uznesenia, ktorú v danom prípade považuje za relevantnú.

4. Exekučný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zamietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia analyzoval formálnu a materiálnu stránku vykonateľnosti rozhodnutia a uviedol: *«Súdna prax i právna teória sa zhodujú v tom, že opravné uznesenie má účinky iba v rozsahu vykonanej opravy, ostatné časti opravovaného rozhodnutia ním nie sú dotknuté. Uvedené tiež znamená, že ak opravované rozhodnutie už nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť, vydaním opravného uznesenia sa na tomto procesnom stave nič nemení, pretože CSP neobsahuje také ustanovenie, v zmysle ktorého by v dôsledku vydania opravného uznesenia došlo k zmene právoplatnosti či vykonateľnosti opravovaného rozhodnutia tak, ako sa toho domáha povinná. Naopak, sťažnostný súd má za to, že právnou úvahou, ktorú povinná prezentovala, by došlo k neprípustnému zásahu do právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, teda k narušeniu princípu právnej istoty, pretože potreba opravy súdneho rozhodnutia sa môže zistiť aj po niekoľkých mesiacoch či rokoch od jeho právoplatnosti a vykonateľnosti. Je tak potrebné zdôrazniť, že opravované rozhodnutie (v danej veci - uznesenie o zmiery) a opravné uznesenie nadobúdajú právoplatnosť nezávisle od seba. V tejto súvislosti sťažnostný súd odkazuje na § 238 ods. 1 CSP, ktorý výslovne upravuje, že doručené*

uznesenie, ktoré nemožno napadnúť odvolaním alebo sťažnosťou, je právoplatné a ak proti uzneseniu nemožno podať odvolanie alebo sťažnosť, je právoplatné doručením. Zákon v danom prípade tak neupravuje žiadnu výnimku, ktorá by viazala právoplatnosť opravovaného rozhodnutia na prípadné vydanie opravného uznesenia. Pokiaľ ide o vykonateľnosť týchto rozhodnutí, tak treba ešte poukázať na § 232 ods. 1 CSP, ktorý upravuje, že vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť. Keďže opravné uznesenie vo svojej podstate nikdy nemôže uložiť „povinnosť plniť“, pretože jeho úlohou je „opraviť“ chyby, opravné uznesenie nemôže v zmysle § 232 ods. 1 CSP nadobudnúť vykonateľnosť.»

Exekučný súd v okolnostiach danej veci tiež poukázal, že exekučným titulom je súdom schválený zmier, čo znamená, že medzi stranami došlo k hmotnoprávnej dohode. Dohoda vyžaduje aktívnu účasť oboch strán, a teda obidve strany musia mať vedomosť o obsahu zmiernu, v danom prípade o výške splátky. Uvedené podporuje skutočnosť, že to bola práve sťažovateľka, ktorá vydanie opravného uznesenia navrhla. Napokon exekučný súd zhodnotil, že pokiaľ sťažovateľka ako povinná neuhradila povinnému žiadnu splátku ani časť až do právoplatnosti opravného uznesenia, sama sa vystavila riziku začatia exekúcie. Uznesenie okresného súdu o schválení zmiernu nadobudlo právoplatnosť 14. februára 2020 a vykonateľnosť 1. apríla 2020. Opravné uznesenie nadobudlo iba právoplatnosť (9. júla 2020) a keďže ním nebola uložená povinnosť plniť, nedisponovalo vlastnosťou vykonateľnosti. Oprávnená prvú splátku uhradila až 27. augusta 2020 napriek tomu, že ju mala uhradiť do 31. marca 2020. V dôsledku uvedeného omeškania sa splatným stal celý dlh sťažovateľky, preto návrh oprávneného na vykonanie exekúcie z 21. júla 2020 bol podaný dôvodne.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že právoplatnosť exekučného titulu ako celku nastala až právoplatnosťou opravného uznesenia. V tejto súvislosti poukázala na § 238 ods. 3 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak uznesenie ukladá povinnosť plniť, lehota na plnenie začína plynúť od doručenia uznesenia; jej uplynutím je rozhodnutie vykonateľné. Ak uznesenie neukladá povinnosť plniť, je ním subjekt viazaný doručením. Sťažovateľka tiež poukázala na poznámku v doložke právoplatnosti k uzneseniu o schválení zmiernu, kde je uvedené „výrok 1, 2 v spojení s opravným uznesením zo dňa 25.2.2020“. Z uvedeného sťažovateľka vyvodila, že opravné uznesenie je exekučným titulom, resp. súčasťou exekučného titulu. Podľa názoru sťažovateľky exekučný titul nemôže byť materiálne vykonateľný, keďže výrok, v zmysle ktorého mala sťažovateľka plniť, nebol určený presne.

6. Vzhľadom na to, že v čase začatia exekúcie (5. august 2020) ešte nenastala splatnosť ani len prvej splátky (31. august 2020), považuje sťažovateľka exekučné konanie za nezákonné. Zároveň poukázala v ústavnej sťažnosti na postup okresného súdu, ktorému vyčítala dĺžku doručovania opravného uznesenia (5 mesiacov), čo napokon vyústilo do predmetnej exekúcie.

7. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že „Arbitrárne a nesprávne právne posúdenie veci exekučným súdom spočívajúce v nesprávnom určení dátumu splatnosti prvej mesačnej splátky sťažovateľky a splatnosti dlhu, právnych následkov vydania opravného uznesenia meniaceho

samotný výrok o plnení, v dôsledku najmä nesprávneho výkladu a aplikácie ust. § 238 ods. 1,2,3 CSP, § 232 ods. 2 CSP, § 224 CSP a iných dotknutých ustanovení zákona predstavuje porušenie práva sťažovateľky...“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj práv majetkového charakteru (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu) napadnutým uznesením exekučného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie.

9. Ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, III. ÚS 198/2020).

10. Exekučný súd v napadnutom uznesení reagoval na námietky sťažovateľky, ktorých jadrom bolo tvrdenie, že vykonateľnosť uznesenia o schválení zmiery nastala až po právoplatnosti opravného uznesenia, ktorým bola opravená výška dohodnutej splátky. Exekučný súd svoje rozhodnutie založil na tvrdení, že opravným uznesením nebolo rozhodnuté o samotnej povinnosti plniť, a preto toto uznesenie nemohlo nadobudnúť vykonateľnosť. Povinnosť plniť bola stanovená uznesením o schválení zmiery, ktoré ako jediné v tomto prípade mohlo disponovať vlastnosťou vykonateľnosti nezávisle od právoplatnosti opravného uznesenia. Exekučný súd tiež zdôraznil, že vzhľadom na charakter zmiery je exekučný titul materiálne vykonateľný napriek chybe v písaní, pretože sťažovateľka sa dobrovoľne dohodla na každej jednotlivéj podmienke vrátane výšky splátky a jej splatnosti, a teda mala reálnu vedomosť o obsahu povinnosti, ku ktorej sa v zmiery zaviazala.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmať ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 352/06, II. ÚS 302/2011).

12. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ňou formulované námietky uvedené v ústavnej sťažnosti sú obsahovo totožné s jej námietkami, ktoré predostrela v konaní pred exekučným súdom v rámci podanej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. Sťažovateľka tak vedome stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jej názorom o nezákonne vedenej exekúcii. Ústavný súd v súvislosti s takto koncipovanou ústavnou sťažnosťou pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

13. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie exekučného súdu vrátane sťažovateľkou prezentovaných nosných úvah a bez potreby opätovného citovania relevantných častí konštatuje, že exekučný súd na argumentáciu sťažovateľky reagoval primeraným spôsobom, vysporiadal sa s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam, a dostatočne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia. Zároveň exekučný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol postup, akým dospel k svojmu rozhodnutiu. Tým splnil všetky požiadavky kladené na rozhodnutie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých absenciu mu sťažovateľka vyčítala.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia exekučného súdu dospel k záveru, že ho možno považovať za ústavne udržateľné z hľadiska dodržania základných ústavno-procesných princípov. Napadnuté uznesenie exekučného súdu nebolo svojvoľné a ani nezasahovalo do sťažovateľkiných základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovaným prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

15. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 a podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľka namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy,

čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením exekučného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu uvedených práv majetkového charakteru. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Na základe už uvedeného ústavný súd zastáva názor, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením exekučného súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu